

Rolnictwo: trzy wymiary problemu

W krajach europejskich, po II Wojnie Światowej, wzmożono wysiłki zmierzające do restrukturyzacji gospodarki, które opierały się na pozyskiwaniu niskimi kosztami wystarczającej ilości i jakości żywności. Ten typ wzrostu gospodarczego wymagał zwiększenia produkcji rolnej, dzięki poprawieniu żyzności gleby, nakładom pracy i fundusze. Rozwój taki stał się możliwy głównie dzięki stopniowemu zastępowaniu pracy wpływami kapitałowymi przeznaczonymi na mechanizację. Większość fizycznych metod pracy została zastąpiona przez maszyny (pielenie, cięcie, mechaniczny zbiór plonów, dojarki itp.) oraz natychmiastowe wprowadzanie do użytku powstających ulepszeń (nasiona, nawozy, pestycydy i paliwa). Rolniczo wykorzystywane tereny przejawiają tendencję do zamieniania się w przedsiębiorstwo przemysłowe, organizowania w olbrzymie wspólnie kontrolowane własności ziemi, z ekstremalnie wyspecjalizowanymi formami monokultur.

W następstwie powiększenia produkcji rolnej obserwujemy wzrost gospodarczy, ale również konsekwencje społeczne i środowiskowe. Dlatego warto przyjrzeć się trzem wymiarom, na które rolnictwo wpływa w sposób ewidentny.

Po pierwsze, problem ekonomiczny to stworzone w poszukiwaniu maksymalnej produkcji, ramy wszechogarniającego modelu, który powoduje zjawisko nadprodukcji. Nadprodukcja początkowo dotyczyła sporadycznie tylko niektóre produkty, jednak ostatecznie zjawisko to stało się bardzo powszechne. Polityka, która została zastosowana jako przeciwdziałanie wiązała się z obniżeniem liczby gospodarstw i "zamrożeniem" ich ekspansji tj. powiększania terenów rolniczych, w rzeczywistości nie rozwiązała żadnego z problemów związanych z nadprodukcją. Przeciwnie, koncentracja środków produkcji w ręku niewielu producentów, wywołuje nadal ciągły wzrost w poziomach

produkcji z powodu postępu technicznego, pozwalający na płynne pokonywanie problemów produkcyjnych, wyłaniających się po zniknięciu tysięcy drobnych producentów.

Drugi problem jest problemem społecznym. Biedniejsi rolnicy byli zmuszeni do porzucenia rolnictwa osiedlonego w rejonach o niewielkich zdolnościach produkcyjnych, z dala od centrów konsumpcyjnych, na przykład na terenach górzystych czy wyspiarskich, albo w innych niekorzystnych strefach. W tym samym czasie, w Krajach Trzeciego Świata obszary, gdzie konieczne środki do zastosowania nowych metod uprawy były w posiadaniu niewielkich mniejszości, ekonomia tych mniejszości i naciski społeczne przeciw rolnikom o małych własnościach nasilały się.

Ostatecznie, trzeci problem jest problemem środowiskowym. Produkcja rolna została skoncentrowana głównie w uprzywilejowanych obszarach, które były dogodne do mechanizacji i intensyfikacji produkcji. W wielu przypadkach, tej koncentracji i intensyfikacji towarzyszyła degradacja środowiska na tych obszarach i trudności w rozwiązywaniu problemów związanych z ochroną środowiska. Jednocześnie socjalno- ekonomiczne i środowiskowe problemy pojawiły się na obszarach już zdegradowanych przez praktyki rolnicze tj. obniżenie dochodu, zaniechanie rolnictwa, kurcząca się populacja, zmiany w zagospodarowaniu terenów czy zniszczenie wydajności gruntu (Giourga, 1991).

Dla osób szukających pomocy w pisaniu prac z różnych dziedzin polecamy serwis [pisanie prac](#) z prawa, administracji, zarządzania, marketingu, pedagogiki i wielu innych dziedzin.